

حقوقی بیکسیر مجموعہ سی

ہر آئی سو کنندہ نشر اول نور

اونبر یاشنی بقیه مش اولان چوققلرک بر سندن زیاده حبس ویا آغیر جزایی مستلزم بر عمل ایقاع ایلدکلی حالده وصی و ولیلرینه تسلیمنده نظارت و تقیدده اهللرله یکیدن بر جرم ایشلملرینه میدان بر اقیلرله (۲۰۰) لیرایه قدر جزایی نقدی آله جفک کندیلرینه اخطار ایدیله جکخی و ۶۰ نجی ماده سی دخی بشقه لیرینک نفوذ و اداره و نظارتی آلتنده بولنلرک ایشلدکلی قباحتر اداره و نظارتی یاپان کیمسه لرک دقت و بصیرتیه منعی ممکن اولان انواعدن ایسه جزا فاعلدن ماعدا اداره و نظارتی حائز متبوعلر حقنده ده تطبیق اولنه جفخی کوستر مشدر. مع مافیه بوا حکامک بوباید موضوع بحث ضامن ایله بر مناسبتی بوقدره اوقوات

م . طلعت

مفوق بین الملل

تورکیاده مأمورین سیاسیه و قونسلوسلرک صلاحیت قضائیه دن مصونیتی

لوزان معاهده نامه سنک برنجی ماده سنده: « اشبو معاهده نامه نك موقع مرعیتیه وضعی تاریخنندن اعتباراً بر طرفدن بریتانیا ایمپراطورلنی، فرانسه، ایتالیا، ژاپونیا، یونانستان، رومانیاء، صرب-خروات-اسلووهن دولتی دیگر طرفدن تورکیا آره سنده و کذلک طرفین تبعه لری بینه ده حال صلح صورت قطعیه ده تکرار تأسس ایده جکدر . طرفین آره سنده مناسبات رسمیه وجود بوله جق و طرفینک اراضیلری داخلنده سیاسی و شهندری مأموزین، واقع اوله جق ائتلافات خصوصیه خلل کلکسزین، حقوق دول اساسات عمومیه سیله تعیین ایدلمش اولان معامله یه مظهر اوله جقلردر . » دیسه مذکوردر .

بونکله لوزان معاهده نامه سی حقوق دول قواعدینه استناداً بر پرنسپب وضع ایلدکده ایسه ده قواعد مذکورده نك تطبیقی صره سنده علاقه دار دولتلر آره سنده اختلاف افکار تولیدندن خالی قالمیه جخی تخمین اولنه بیلور .

فی الواقع دولتلرک مناسباتنده مأمورین سیاسیه نك زدرلنده مأمور اولدقلری دولتلرک صلاحیت قضائیه سندن مصونیتلری حقوق دولک بر قاعده عمومیه سی اوله رق قبول اولنیورسده بومصونیتک درجه شمولی ایله بوندن مستفید اوله جق صنف مأمورینک تعیین مسئله لری کرک نظر یاتده کرکسه تطبیقاده مختلف فیہ اولوب مسائل مذکورده حکومه کوره مختلف صورتلرله حل ایلدکده در .

۱۹۲۵ سنه سنده انكلتره سفارتنه منسوب بر راهبك بر جنبه ماده سندن طولايي
توركيه محاكمته تعقيب ايدلك ايستمنسندن طولايي توركيه حكومتيله انكلتره سفارتي
آرهنده براختلافي تحديت ايتشدی. اجرائي تعقيباته مأمور ايديلن جزا محكمه سي كنديني
صلاحيتدار عد ايلش فقط مظلون رائي ايتش ابدی . مع مافيه سفارتنه منسوب
رهبانك صلاحيت قضائيه دن مصون اولوب اولمادقلى مسئله سي حل ايدلش بولمايور.
جاهير متفقہ آمريكا سفيريك شخصي خدمتده مستخدم بر آمريكا تبعه سنك
سفارتخانه بناسي خارجنده ايقاع ايتديكي برجرمدن طولايي تورك محاكميك تعقيبات
اجراسنه صلاحيتدار اولوب اولماديني جاي سؤال كورديور. بومناستله مأمورين سياسيه نك
صلاحيت قضائيه دن درجه مصونيتلى ايله بونلردن هانكي صنوف مأمورينك استفاده
ايتكده اولديني خصوصنده مختلف مملكتلرده على العاده جاري اولان قواعدى نظر
تدقيقدن كچيريك فائده دن خالى دكلدر. لكن بومستله «ره پرتوار دو دروا انترناسيونال
پريوه» Répertoire du Droit international privé نا. ارده عريض وعميق تدقيق
ايدلش بولنديني جهته قارئلرمزه اشبو اثره مراجعت ايتلريني توصيه و بوراده يالكز
سفارت راهبي ايله سفيريك خدمت خصوصيه سنده مستخدم اشخاصك مصونيت قضائيه دن
مستفيد اولوب اوله ميه جقلى مسئله سي تدقيق ايدجكز .

سفارت رهبانلرينك وظائف روحانيه سي سفيريك منسوب اولديني حكومتجه اجرائي
آيين ايچون الزم عدايدلديكي ومأمورين روحانيه مذكوره حكومت مذكوره جه طوغريدن
طوغري به تعين ايدلش بولنورلرسه، رهباين مذكوره نك مصونيت قضائيه دن مستفيد
اوله جقلى قبول ايديله بيلور. اساساً سفارت رهباينتي مصونيت قضائيه دن مستفيد
اوله جقلى ميانه ادخال ايدن مؤلفلر رهبان مذكوره نك مأمور سياسينك رسماً معيتندن
معدود بولنديني اساسنه استناد ايتكده درلر [۱]. عثمانلي امپراطورلنى زماننده عثمانلي
سفارتخانه لرى زدننده كي اماملر سفارتخانه نك مأمورين رسميه سندن معدود ايديلر. بونكله
برابر اماملره agent technique اختصاص مأمورى صفى اضافه ايديلور ايدى [۲].

Weiss, Traité de Droit international privé, V, 5 p. 133 ; [۱]
Mérignhac, Traité de Droit public international, V, 2, p. 261 ; Chrétien, Droit international public, n° 523 Nys, Droit international V, 2
p. 441.

Dalloz V° Agents diplomatiques, n° 134 [۲]

انگلیز حقوق دول علماسندن (Westlake) ، انکلتزده کی روسیه و پروسیا سفارتخانه لرینک آیین روحانیلری ایچون دول مشارالیهما سفیرلرینک وجودلرینه لزوم کوستره جکلری کلیسا مغنیرلرینک مصونیت قضائیه دن مستفید اوله جقلرینک انگلیز حاکمرانجه قبول و تصدیق ایدلمش اولدینی ذکر ایدیور [۳]. بونک ایچوندرکه انکلتزه حکومتی مصونیت قضائیه امتیازی تورکیه سفارتی امارلرینه تشمیل ایتک و عدنده بولنمقده تردد ایتهمش و معامله متقابله اوله رق تورکیه حکومتی دخی انکلتزه سفارتنه منسوب رهابین ایچون عینی قاعده بی تطبیق ایده جکنی تعهد ایشدر [۴].

بو وسیله ایله تورکیه ده کی سفارات اجنبیه نک سفارتخانه یه منسوب و امتیازات سیاسیه دن مستفید اوله جق مأمورین سیاسیه نک برلیسته سنک خارجه و کالته ارسال ایدلمسی خصوصنده کی تعامک [۵] تورکیه ده دخی تطبیق ایدلمسی شایان آرزو اولدینی قید ایدرز. فی الحقیقه سفیرک معیته داخل اشخاصک صفت مأموریتی حقنده بر اختلاف نظر موجود ایسه اشبو اختلافی دها میدانده هیچ بر حادته تگون ایتهمش بولندینی بر صروده حل ایتک من کل الوجوه فائده لی در . زیرا حادثه دن صکره عینی نقطه نظر اختلافنک حلی کسب مشکلات ایتدیکی کبی طرفین آرمسند دخی ناخوش نتیجه لر تولید ایده بیلیر .

سفیرک خدمت خصوصیه سنده مستخدم غیر رسمی اشخاصک صلاحیت قضائیه دن مصون اولوب اولیه جقلری مسئله می مختلف مملکتلرده کرک بین المؤلفین و کرکسه محاکم طرفندن مختلف صورتلرله حل ایدلمش بولنمقده در. سفارتخانه مأمورین رسمیه سنک بیه مسفید اولمقده بولندینی مصونیتک اساسنه اعتراض ایدن مشهور بلجیقالی حقوق شناس موسیو لوران، مصونیت مذ کورده نک سفیرک خدمت خصوصیه سنده مستخدم اشخاصه تشمیلی علیهنده شدتله اداره کلام ایتکده در .

مع مافیه بعض مؤلفار - تطبیقاتده ده اولسه - مصونیت قضائیه نک سفیرک خدمت خصوصیه سنده مستخدم باجمله اشخاصه شامل اولدینی قبول ایلکده و بعض مؤلفار ایسه اشخاص مذ کورده نک مصونیتدن مستفید اولمالری ایچون سفیرک منسوب اولدینی دولت تبعه سندن اولمالری لازم کلدیکی فکرنده درلر .

Westlake, Private International Law, [۳]

[۴] استانبول حقوق فاکولته می مدرسلرندن جمیل بک فاکولته مجموعه سنک ۱۹۲۵

سنه می نسخه سنک ۲۵۰ نجی صحیفه سنه مراجعت .

Weiss, Traité de droit international privé, V. 5, p. 135 ; Heffter-[۵]

Jeffken, Droit international de l'Europe, p. 513

ایتالیاده سفارتخانه لره منسوب شو فوررلرک مصونیتدن مستفید اولوب اولیه جقلری مسئلهسی موضوع بحث اولمش و ۳۰ نisan ۱۹۱۵ و ۳۰ حزيران ۱۹۲۲ تاریخلی ایکی قطعه اعلامیه بر سفارتخانهیه منسوب مأمورینک آنجق وظائف مأموره لرینی ایفا سببیه مصونیت قضائیه دن مستفید اوله بیله جقلری پرنسپینی اعلان ایتمش اولان روما محکمه تمیزی اشبو مصونیتدن سفیرک خدمت خصوصیه سننده مستخدم اشخاصک مستفید اوله بیلملرینی بطریق الاولی رد ایلشدر .

فرانسه ده مسئله صورت واضحده حل ایدلمش بولمایور . (سالواتوری) مسئلهسی مناسبته ۱۸۵۲ تاریخنده پارس محکمه تمیزی صلاحیت جنائیه دن مصونیتک سفیرک معیت غیر رسمیه سننده بولنان اشخاصه شامل بولدیغنی ومع مافیه اشخاص مذکورهنک سفیرک انضمام موافقتیه محاکم محلیه به تابع اوله بیله جقلری اساسنی قبول ایلشدر [۶] . بوکا رغماً عینی محکمه ، نیجه تقوف مسئلهسی حنفده ۱۳ تشرین اول ۱۸۶۵ تاریخنده اعطا ایتمش اولدیغنی برقرارده خارج از صلاحیت امتیازینک سفیرک معیتده بولمقله برابر عینی صفت رسمیه بی حائز ذواته شامل اولدیغنی اساسنی اعلان ایلکده در [۷] .

آلمانیا ده فرانسز سفارتخانه سنک آراهه جیبسی پولیس نظاماتنه رعایتسزلک ومأمورین ضابطهنک اوامرینه قارشو کلک ماده سنندن طولای برلین (نوشون) محکمهسی جانبندن تعقیب ومحاكمه ایلشدر . بوباده صادر اولان اعلامده «مظنونک سفارتخانه مأمورینندن بولنش اولسه دخی خارج از مملکت امتیازندن استفاده بی ادعا ایده میه جکنی وجونکه اصل سفارتخانه مأمورینندن معدود اوله میوب آنجق سفیرک خدمتجیبسی اوله بیله جکی» ذکر ایلشدر . دیگر طرفندن عینی اعلامک اسباب موجبیه صره سننده آراهه جینک آلمانیا تبعه سنندن بولدیغنی آیان ایدلمکده اولدیغندن مظنونک سفیرک منسوب اولدیغنی دولت تبعه سنندن بولدیغنی تقدیرده مسئلهنک آیری برصورت حله اقتراان ایده بیله جکی قضیهسی خاطره تبادر ایلکده در .

۱۸۸۷ تاریخنده بکرشده روسیه سفارتخانه سنک سیاسی برجنایت ماده سنندن طولای

Sirey, 1852, 1re partie, p. 467 [۶]

Sirey, 1866 133. Rép. de dr. int. pr., V^o Agent diplomatique [۷]

توقیف ایدلش ایسه ده مرقومک روسیه سفیرینک خدمتده بولندیغی رومن مأمورینی خبر آلیر آماز هان تخلیه ایلشدر .

بلجیفاده جاری اولان تعامله کوره جرم حالده مدعی عمومیک آنجق سفارتخانه رئیسک موافقتی بعد الاستحصال مظنون حقنده اجرای تعقیبات ایدر [۸] .

انکلترده تعامل، مصونیتک سفیرک خدمت خصوصیه سنده مستخدم اشخاصه تشمیلی لهنده اولدینی ظنی ویرییور .

آستر یاده سفیرک خدمت خصوصیه سنده مستخدم کیمسه لر، سفیرک منسوب اولدینی دولت تبعه سندن اولق شرطیه مصونیت قضاییه دن مستفید اولورلر .

حقوق دول انستیتوسنجه سیاسی امتیازات حقنده قبول اولنمش اولان ۱۳ اغستوس ۱۸۹۵ تاریخلی نظامنامه ایله مصونیتک آنجق سفارتک رسمی مأمورلرینه شامل اولدینی قبول ایدلشدر .

معلومات وایضاحات آنفیه بنام بر سفارته منسوب غیر رسمی مأمورلرک مصونیت قضاییه دن استفاده ادعای حق ایتملرینه تعامل بین الدول مساعده ایتمکده در . علی الخصوص مأمورین سیاسیه عائد امتیازاتک سبب وجودی مأمورین مذکوریه مودوع وظائفک تمامی اجراسی ایچون کنذیلرینه ازم اولان استقلالک تأمیننه معطوف اولدینی نظر اعتباره آلورسه امتیازات مبحوثه نک سفیرک خدمت خصوصیه سنده مستخدم اشخاصه تشمیلی ایچون هیچ بر سبب محقک موجود اولمادیغی قولایقله تسلیم اولنور . هیئت وکیله یوقاروده استانبولده کی آمریقا سفیرینک خدمت خصوصیه سنده مستخدم آمریقالی نک تورک محاکمی طرفدن تعقیب و محاکمه اولنه بیله جکینی تحت قراره المقله بو صوک تلقیه اتباع ایتمش بولنیور .

تورکیه ده بو خصوصده بلیرمکده اولان تمایل، مصونیت قضاییه یی یالکز سفارتک مأمورین رسمیه سینه حصری وهر حالده متقابلیت اساسه رعایت ایتمکده معطوف اولدینی زنده در .

قونسولسلرک امتیازات سیاسیه دن مستفید اولوب اولیه جقاری مسئله سینه کلنجه لوزان معاهده نامه سی بو خصوصده حقوق دول قواعدینی اساس اتخاذا ایتدیکندن طبیعی درکه تورکیه ده کی قونسولسلر ملککتک محاکم جزاییه و حقوقیه سینه تابع اوله جقلردر . مکرکه

ممالك ساثرده جارى اولديني كېي خصوصى قونسولسلق مقاوله نامه لرى و متقابليت اساسنه توفيقاً كنديلرينه مواد جزائيه ويا دين ايچون حبس خصوصلرنده كنديلرينه بر طاقم امتيازات بخش ايدلش اولماسون .

في الواقع حقوق بين المملك عموماً قبول اولمش قاعده لرينه كوره قونسولسلىر صفت تمثيله يي حائز اولمايوب مقيم بولندقلرى مملكتك محاكمه تابعدرلر. كنديلرينه على الاكثر طانييلان معافيتلر مأمورين سياسيه نككى كېي بر تعامل دولى دن نشأت ايتمايوب بلكه حكومتلر ك حقوق عموميه داخله سندن ويا خود متقابليت اساسنه مستند معاهدات دن انبعث ايلمكده در .

بو مناسبتله ۱۹۱۴ سنه سى ايلولنده توركيه قاپيتولاسيونلرى الغايه و دول ساثره مناسبتنده حقوق دول اساساتى تطيينه قرار ويرديكى زمان توركيه خارجيه وكالتى تورك محاكمك قونسولسلىر حقنده كى صلاحيت قضائيه لرينه دائر بالجله مأمورين اداريه وعديله يه ارسال ايلش اولديني تعلياتى خاطر لائق فائده دن خالى دكلدر. تعليلات مذ كوره نك نقاط اساسيه سى بروجيه زير خلاصه اولته ييلور ،

ا — مواد جنائيه ده جنرال قونسولسلىر، قونسولسلىر قونسولس و كيللرى وقونسولس مأمورلرى مستقلاً مأمور اولدقلرى و مسلكدن يتشمه اولسلىر دخى طوغرىدن طوغرى يه تورك محاكمى جانبندن تعقيب و محاكمه اولتورلر وحتى توقيف دخى ايديله ييلرلر .

ب — جنحه درجه سنده اولان مواد جزائيه ده ايسه فقره سالفه ده محرر مأمورلر، تمثيل ايلدكلرى حكومتلر زردنده كى تورك قونسولسلىرىنك متقابليت اساسنه مستنداً عيني معامله دن مستفيد اولق شرطيله، تورك محاكمك قضاسى خارجنده قاله جقلردر .

ج — مواد جزائيه ده اعطا اولمش بر قرارك تنفيذى اثناسنده بر مصادره اجراسنه لزوم كورلديكى تقديرده قونسولسك تمثيل ايتديكى حكومه عائد اموال مصادره دن مصون قاله جقلدر .

د — كرك مواد جنائيه و كركسه جنحه ماده لرندن طولايى متقابليت اساسنى قبول ايتامش حكومتلره منسوب قونسولسلىر عليه نه اجرا اوله جق تعقيبات اثناسنده قونسولسلىق اوراقلك مصونيتنى هيچ بروجيله اخلا لدن تورك مأمورلرى بغايت توقى ايديه جكلردر .

ه — بالاده كى معافيتلر دن فخرى قونسولسلىر استفاده ايدمه ز . بونلر منسوب اولدقلرى دولت تبعه سنك تابع اولديني معامله يه تابع اوله جقلردر .

بو وسیله ایله بوراده شونی قید ایدم که حال حاضرده تورکیه حکومتی، نزدینه مأمور قونسلوسلرک بهمه حال مسلکدن یتشمه اولملرینی طلب ایلمکدهدر. ازجمله تورکیه ایله آوستریا آره سنده منعقد اقامت مقاوله نامه سنک ۱۱ نجی ماده سنده جنرال قونسلوس ایله قونسلوسلرک مسلکدن یتشمه اولمق لازم کلدیکی تصریح ایدلشددر. تورکیه ایله ارمنستان، آذربایجان و کورجستان سوسیالیست شورالر جمهوریتلریله ۹ تموز ۱۹۲۲ تاریخده عقد اولنوب بیوک ملت مجلسنک ۱۳ نیسان ۱۹۲۵ تاریخلی قانونیله تصدیق اولمش اولان قونسلوسلق مقاوله نامه سنک برنجی ماده سنده «باش شهندرلر، شهندرلر، شهندر وکیللری، شهندر مأمورلری مسلکدن یتشمه اولمق و کدیبلرینی تعیین ایدن طرفک تبعه سندن بولمق لازمدر. مسلکدن یتشمش شهندرلر تعیرندن بتون فعالیت مسلکیه سی وظائف رسمیه سنک ایفا سنه حصر ایلین و بناء علیه کندی حسابلرینه تجارت، صنعت و یا دیگر قازانجلی بر خدمت و صنعت اجرا ایتمایان مأمورلر آ کلاشیلیر.» دیه تصریح ایدلشددر.

و — وظائف مأموره لرینک ایفا سندن متولد احوال مستتاً اولمق اوزره، جنرال قونسلوسلر ایله، قونسلوس، قونسلوس وکیل و مأمورلری ایستر مسلکدن یتشمه و یا فخری اولسونلر، مواد حقوقیه دن طولایی عینیه تبعه اجنبیه کبی تورک محاکمه تابعدرلر. [۹] ز — قونسلوسلق مأموریتلری باشنده بولان قونسلوس مأمورلری دین ایچون حبس معامله سندن مستناددرلر.

ح — قونسلوسلر شاهد صفتیه محکمه حضورینه کلکه مجبور دکدرلر. بونلرک شهادت لرینی محکمه لر اقامتگاهلارنده و یا تحریراً استماع ایده جکلدردر.

شوراسی شایان قیددرکه موضوع بحث اولان تعلیمات قلمه آلسدینی زمان تورک حکومتک رأساً (واحد طرفلی بر عقد صورتنده) قاپیتولاسیونلری الفا ایتمی استانبولده کی اجنبی سفارتلرینک شدتلی اعتراضاتی جلب ایتمشدی که او صره ده تورکیه مذکور سفارتلرله ناخوش احوالک حدوشندن توقی ایدرک قونسلوس مأمورلرینه قارشو ممکن اولدینی قدر ابراز نزاکت ایتمکی التزام ایلور ایدی. شمدیکی حالده ایسه تورک حکومتی حقوق حکمرانیسی حقوق بین الدول اساساته توفیقاً صورت صریحه ده تصدیق ایتدیرمش اولدیغندن مارالد کر تعلیماتده مصرح بولان و اساساً قانون ماهیتده بولنمایان

[۹] تورکیه جمهوریتیه قاقاس سوسیالیست جمهوریتلری پیننده منعقد قونسلوسلق مقاوله نامه سنک ۴ نجی ماده سنک ۴ نجی فقره سی اشو اساسی تأسد ایلشددر.

قاعده لردن علاقه دار حکومتلر ایله ادامه ابتدییکی مناسباتک ایجابنه کوره، انحراف ایتک و مواد جزائیهده هر بر معافیتی و یا دین ایچون حبس و تضییق دن استثنایی. قونسلوسلرک حقوق و صلاحیتلری اولباده بر مقاله نامه ایله تعیین ایدلش اولمادقجه - رد ایتک ایسته به جکی تخمین اوله یلور .

بومناستله شوراسی قیده شایاندرکه یوقاروده ذکر ی کچن تور کیه جمهوریتله قفقاس سوسیالیست جمهوریتلری آره سنده منعقد قونسلوسلق مقاله نامه سنک ۴ نجی ماده سی طرفین قونسلوسلرینک مواد جزائیه خصوصنده هیچ بر معافیتدن مستفید اولمادقلرینی و معافیله نزدنده مأمور بولندقلری حکومت قانونلرنجه لاقول بر سنه ایچون حریت شخصیینی سالب افعال و حرکاتدن طولانی تحت توقیفه آله بیله جکلرینی صراحة ذکر ایلکده در .

بونک ایچوندرکه قونسلوسلرک مظهر اوله جقلری معافیات و امتیازاتی تعیین ایده جک مقاله نامه لک عقدی شایان آرزو اولدینی کبی بونلرده مأمورین مذ کوره نک بالتخصیص مواد اداره ده ، سبجل مدنی معاملات، وصی تعیینی و تبعه لرینک متروکاتی تصفیله خصوصلرنده حائز اوله جقلری حقوق و صلاحیتلری دخی صورت واضحده تصریح ایدلش اولسون .

سابق استانبول آوقا تیرلرندن

۱. ر. مالم

حقوق اداره

اداری قضا کیله عائد اولمالیدر ؟ [۱]

I

قوه مؤیده فکری دمقرق اداره

L'idée de sanction et le droit public

دیگر شعبات حقوق مثللوحقوق اداره، اساسلی بر تقسیمه محل و بر مکده در. بر طرفدن « ناظم حقوق اداره » *Droit administratif determinateur* وارد درکه مختلف

[۱] وحدت قضا مسائلنده باشلیجه اوچ نقطه شایان تدقیق در: (۱) افراد ایله حکومت آراسنده کی اختلافاتک حلی جهت عدلیه یه یی، جهت اداره یه یی ترک ایدیله جکلدر. (۲) اگر